

Hoe herken je een kind van een ouder met een licht verstandelijke beperking?

Bij ouders met een (licht) verstandelijke beperking (lvb) komt het opvoeden soms onder druk te staan. Als je hun kind(eren) als hulpverlener goed wil helpen is het belangrijk om op te merken wanneer dit speelt bij een gezin. Deze signalenkaart zet de signalen op een rij die hierop kunnen wijzen.

Let op: Als een kind signalen laat zien, betekent dit niet meteen dat de ouder een lvb heeft. Ook is het persoonlijk hoe jij kijkt naar een gezin. Iedere professional neemt zijn eigen ervaring, mening en beoordeling hierin mee. Het is belangrijk om je daar bewust van te zijn. Bespreek als het kan met collega's of andere mensen om het gezin heen hoe zij deze signalen zien.

Het kind - leeftijd 0-4 jaar

Hoe gedraagt het kind zich?

Het kind...

- heeft weinig aansluiting met leeftijdsgenoten
- vertoont gedragsproblemen
Bv. vertoont boosheid of frustratie
- laat aangepast gedrag zien
Bv. is heel rustig en meegaand, of juist grenzeloos
- weet zich geen houding te geven, is heel nerveus
- staat altijd aan, is heel alert
- is onrustig of huult veel
- maakt moeilijk oogcontact
- loopt moeiteloos op onbekende volwassenen af
- verstijft in contact met de ouder
- heeft moeite met het loslaten van de controle
- stelt zich niet open richting hulpverlening

Wat zie je aan het kind?

Het kind...

- ziet er onverzorgd en onfris uit
- draagt ongewone of vaak dezelfde kleding
Bv. draagt te warme of te koude kleding of draagt de hele dag dezelfde luier
- heeft onder- of overgewicht
- gedraagt zich meer volwassen dan leeftijdsgenoten
- maakt een vermoeide indruk
- heeft onduidelijke verwondingen/blauwe plekken
- heeft een achterstand in groei in lengte
- is overdag niet zindelijk

Hoe ontwikkelt het kind zich?

Het kind...

- heeft een taalontwikkelingsachterstand
Bv. begint op latere leeftijd met praten
- is op jonge leeftijd al heel zelfstandig
Bv. leert zichzelf fietsen
- kan zich moeilijk concentreren

Wat gebeurt er tussen ouder en kind?

Het kind...

- geeft aan zich zorgen te maken over ouder(s)
- heeft regie in huis
Bv. bepaalt wat er gebeurt in huis

De ouder...

- vraagt emotionele steun van het kind
Bv. kind moet de ouder troosten

Er is...

- een zakelijke relatie zichtbaar tussen ouder en kind (weinig genegenheid)
- geen fysiek contact tussen ouder en kind

De ouder

Praktische zaken

De ouder...

- komt vaker te laat op afspraken of vergeet afspraken
- heeft moeite met administratie en formulieren
- heeft moeite met hygiëne en voor zichzelf te zorgen

Omgaan met informatie

De ouder...

- is minder digitaal vaardig
Bv. gebruikt de app van kinderdagopvang niet
- kan brieven minder goed lezen of begrijpen
- begrijpt informatie tijdens een gesprek minder goed
Bv. uitleg moet vaak worden herhaald

De opvoeding

De ouder...

- heeft minder aandacht voor de behoeften van het kind
- heeft minder inlevingsvermogen
Bv. heeft niet door wat belangrijk is voor het kind
- stimuleert het kind minder in de ontwikkeling
- biedt weinig ritme en regelmaat
- groeit niet mee met de leeftijd van het kind
Bv. stemt taalgebruik niet af op het niveau van het kind of geeft speelgoed wat niet past bij de leeftijd van het kind
- stelt eigen belangen vaak centraal

Sociaal contact

De ouder...

- heeft moeite met het begrijpen van sociale regels
- heeft moeite met het herkennen/reguleren van emoties
- geeft sociaal wenselijke antwoorden
- vermijdt oogcontact
- kan verbaal sterk overkomen, maar heeft vaak moeite met het begrijpen van de boodschap

Thuis en daaromheen

Hulp aan de ouder

De ouder...

- vermijdt hulpverlening
- wantrouwt hulpverlening
- heeft moeite met het vinden van hulp

De mensen om het gezin heen

- Er is een klein sociaal netwerk rondom het gezin
- Het sociale netwerk neemt de rol van de ouder over
Bv. opa en oma

Hoe gaat het thuis?

- Gezin heeft problemen met woonruimte
Bv. verhuist vaak of er zijn veel vreemde mensen in en rondom huis
- Ouder heeft een onzekere of wisselende relatie
- Kind zorgt veel voor zichzelf en accepteert weinig hulp van anderen
- Er is weinig of juist heel veel speelgoed voor het kind

Kinderopvang

Het kind...

- komt vaak te laat of is vaak afwezig
- wil niet of weinig eten
- wordt gepest of buitengesloten

De ouder...

- neemt weinig/niet deel aan activiteiten
Bv. is afwezig bij oudergesprekken of geeft geen traktatie mee met de verjaardag van het kind

Wat als je veel van deze signalen bij een gezin herkent? Hoe kan je helpen? Het is belangrijk om hierover in gesprek te gaan met de ouder en het kind. Hiervoor is een gesprekstool met tips en voorbeeldvragen. Deze vind je op www.kovb-info.nl

